

РЕЦЕНЗИЯ

От: **доц. д-р Камен Димитров Петров**, Университет за национално и световно стопанство, факултет „Управление и администрация“, катедра „Регионално развитие“. Научна специалност „Народно стопанство (Геоикономика и регионално развитие)“

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №2985/04.11.2022 на Зам. Ректора по НИД на УНСС.

Тема на дисертационния труд: Прилагане на инвестиционното проектиране при управление на екологичната инфраструктура на регионално ниво

Автор на дисертационния труд: *Верка Георгиева Бонева*

1. Информация за дисертанта

Дисертантът – Верка Георгиева Бонева е родена на 28.03.1983 година, завършила е висше образование в ОКС „бакалавър“ специалност „Стопанско управление“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ –Благоевград, а след това е завършила две магистърски програми по „Управление на проекти и Икономика на публичната сфера. Докторант Бонева има добър професионален опит като значителна част от трудовата си дейност е в Регионалната инспекция по околна среда и водите –град Перник.

Докторант Верка Бонева се обучавала в докторска програма към катедра „Регионално развитие“ при УНСС по научна специалност Администрация и управление (Регионално развитие) като обучението е в самостоятелна форма на обучение срещу заплащане. Проследяването на биографичната справка и процеса по натрупване на нови професионални знания и базови умения в сферата на изследваната проблематика показва, че докторант Верка Бонева е натрупала опит от разнообразни обучения и дейности, притежава необходимата квалификация, допусната е до защита и след като успешно е изпълнила индивидуалния учебен план. От предложената документация е видно, че са спазени необходимите изисквания за обучението. Представената справка за дейността на кандидата, предполага добра теоретична подготовка и натрупан значителен практически опит.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд съдържа 3 глави, изводи, приноси, приложения, литература и списъци на съкращенията, фигурите и таблиците, с общ обем 227 страници, включващи 178 страници текст, приложения, таблици, фигури и повече от 180 литературни източника. Структурата на дисертационния труд включва: увод, с актуалност на темата,

цел и задачи. Първа глава е озаглавена „Теоретична рамка на инвестиционното проектиране на екологична инфраструктура и устойчиво развитие“; втора глава „Анализ и оценка на състоянието на екологичната инфраструктура в България“; трета глава „Насоки за подобряване на инвестиционното проектиране на екологична инфраструктура на ниво области в България изводи; приноси; литература.

Изследователският проблем, който се разглежда в настоящото научно изследване, е прилагането на екологичната инфраструктура как влияе на регионално ниво, какви са ефектите върху социално-икономическото развитие на регионите, като акцентът е поставен върху ефектите при междурегионалните социално-икономически различия и необходимостта от правилни политики за подобряване на екологичното състояние на българските региони.

Актуалността на проблема се доказва от непрекъснатите дебати в българското общество относно критериите за нарастващата роля на екологичните политики и необходимостта от качествена екологична инфраструктура. Същевременно по екологичното ни развитие се забелязва нарастващото безпокойство в европейските институции, свързано с изострянето на регионалните различия и влошаването на екологичното ни състояние. Обект на изследването са българските региони, като под региони в настоящия случай се разбира натрупаният опит от страна на дисертантката за региона на област Перник.

За написването на дисертационния труд докторантката е анализирала голям брой източници (учебници, монографии, научни статии и доклади от български и чужди автори). Използвани са базите данни на Европейската статистическа служба (Eurostat); интернет страницата на Европейската комисия, посветена на правото на ЕС (Eur-lex); сайта на Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ на Европейската комисия (GD REGIO); Националният статистически институт (НСИ) на Република България и информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България (ИСУН). Използваните научни публикации са индексирани най-често от CEEOL, Science Direct, EBSCO и Ideas-Repec.

Избраната тема е актуална, като нейното значение нараства в контекста на настоящите предизвикателства, пред които е изправено развитието на регионите в България. Сред тези предизвикателства са необходимостта от реформи и формулирането на адекватни мерки, които да доведат до желаното въздействие по отношение на регионалните различия между българските региони и средноевропейското развитие на регионите и особено екологичното им състояние.

Използваната литература в изследването като цяло е подходящо подбрана и обхваща множество теоретични и приложни научни изследвания на български и чуждестранни автори. В този смисъл следва да се подчертае и добрата осведоменост на докторантката по проблематиката, разглеждана в дисертационния труд. Съотношението между литературата на български и английски език се предопределя от обстоятелството, че преобладаващата част от литературата по темата е на български език, а по-малката на английски език. Задачите, поставени в изследването, са изпълнени успешно, като по този начин е постигната и неговата основна цел. Методологията на изследването отговаря на неговите цели и задачи. Работата е оформена старателно, стилът е ясен.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Резултатите от изследването са интересни както за научната общност, така и за администрацията на регионално и местно равнище. Положително е опита на авторката да обогати и систематизира част от теоретичната рамка на регионалното развитие с цел методологическо обосноваване на процеса на прилагане на инвестиционно проектиране на екологичната инфраструктура за постигане на устойчиво развитие на регионите. Намирането на причините за екологичната устойчивост като фактор, които да преодолеят съществените регионални различия, както и на методи и средства за тяхното преодоляване, са от голямо значение за по-ефективното използване на средствата от бюджета на ЕС, и за провеждането на по-ефективна национална регионална политика. Решението на регионалните проблеми в дадена държава-членка на ЕС, би могло да се адаптира и приложи и в други държави-членки, което прави актуалността на разглежданата тема още по-голяма особено в областта на прилагането на екологичната инфраструктура. В дисертационния труд се съчетават дедуктивният и индуктивният методи на изследване. Дедуктивният метод преобладава в първата и втората глава, където се разглежда теорията и практиката на екологичните и регионални предизвикателства, а индуктивният в третата глава, която се базира на собствено виждания на авторката базирано на резултатите от емпирично изследване във втора глава.. Широко се прилага сравнителния подход в анализа и можем да приемем, че са налични научно-приложни резултати в работата на докторант Верка Бонева. Дисертационният труд показва прилично ниво на овладяна от докторантката съвременна система от знания в областта на теорията и методологията на екологията и регионалното развитие. Методологията на изследването в голяма степен отговаря на неговите цели. Задачите, поставени в изследването, са изпълнени успешно. Голямо достойнство е осъщественото проучване.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Докторантката е формулирала четири приносни момента, които по същество имат научно-приложен характер, отразяват основните постижения на дисертационния труд и потвърждават оригиналността на разработката. На база на емпиричното изследване са формулирани препоръки за по-ефективно прилагане на инвестиционното проектиране при управление на екологичната инфраструктура на регионално ниво. Препоръките са насочени към различни равнища на управление: местно, регионално, национално и европейско. Дисертационният труд достига до верни заключения и изводи, формулирани на базата на обобщаването и анализа на голяма количество статистическа, емпирична и аналитична информация. На отделни места в разработката се съдържат важни и аргументирани идеи, на базата на които биха могли да бъдат формулирани ценни препоръки за преодоляването на съществуващите междурегионални социалноикономически различия на местно, регионално, национално и европейско равнище. Изводите отразяват обективно проведените изследвания и получените резултати в дисертационния труд. Авторката Верка Бонева насочва вниманието си особено много към значението на обществени фактори, които оказват косвено значение по екологичните проблеми, като по този начин изразява не само изследователската, но и гражданската си позиция.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантката е представила достатъчен обем от публикации в областта на дисертационния труд, всички от които са излезли или са подт печат. Всички публикации са по темата на дисертационния труд и по същество представляват отделни негови части, посветени на отделни виждания на докторант Бонева по темата на дисертационния труд.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертационния труд е в обем от 36 страници и отговаря на количествените, структурните и качествените изисквания към обема и съдържанието на авторефератите. Той дава точна и пълна представа за съдържанието, структурата и основните изводи на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам съществени критични бележки по структурата, стилът и графичното оформление на разработката. Бележките ми са по отношение на вграждането на екологичната проблематика в полето на регионалното развитие. На практика екологичните изследвания в страната са ориентирани предимно в макро-климатичен план, а мезо- и микро-регионално – екологични такива са ограничени, поради това за тях липсва изходна информация, което затруднява регионалните изследвания. В тази посока моите очаквания са от страна на докторантката за по-смело идентифициране на този проблем и да работи за напред по намиране на решения по тези въпроси. Убеден съм, че авторката има сили и може да развие този си потенциал и бих ѝ препоръчал да дефинира по-смело своите алтернативи и виждания по разглежданите проблеми – само така те могат да бъдат чути. В същото време предвид спецификата на темата, внимателният подход към дефинирането на авторските алтернативи е донякъде разбираемо. Имам следния въпрос: „ В каква степен прилагането на нова екологична инфраструктура може да подпомогне процеса на привличането на инвестиции в община Перник? “.

8. Заключение

Дисертационният труд изследва важна тематика, свързана с прилагане на инвестиционното проектиране при управление на екологичната инфраструктура на регионално ниво. Въпреки отправените бележки, считам, че трудът може да има значим обществен отзвук и принос за решаването на местни и регионални проблеми, и да бъде база за по-нататъшно научно-изследователско надграждане. Въз основа на това предлагам на научното жури да гласува за присъждане на Верка Георгиева Бонева ОНС „Доктор” по професионално направление Администрация и управление (Регионално развитие).

17.11.2022 г.
Гр. София

Подпис:
(доц. д-р Камен Петров

RECENSIONS

From: **Assoc. Prof. Kamen Dimitrov Petrov**, University of National and World Economy, Faculty of Management and Administration, Department of Regional Development. Scientific specialty "National Economy (Goeconomics and Regional Development)

Reason for presenting the review: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 2985/04.11.2022 of the Deputy Rector of the NID of the UNSS.

Dissertation topic: Application of investment design in the management of environmental infrastructure at the regional level

Author of the dissertation: Verka Georgieva Boneva

1. Information about the dissertation

The dissertant - Verka Georgieva Boneva was born on 28.03.1983, she graduated from the higher education in "Bachelor" specialty "Economic Management" at the South University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad, and then she graduated from two master programs in "Project Management and Economics of Public Sphere. Doctoral student Boneva has good professional experience as a significant part of her work activity is in the Regional Inspectorate for Environment and Water - city of Pernik. Doctoral student Verka Boneva was trained in a doctoral program at the Department of Regional Development at the UNWE in the scientific specialty of Administration and Management (Regional Development) as the training is in an independent form of study for a fee. The tracking of the biographical reference and the process of accumulation of new professional knowledge and basic skills in the field of the studied problems shows that PhD student Verka Boneva has gained experience from various trainings and activities, has the necessary qualifications, is admitted to the defense and after successfully completed the individual study plan. It is evident from the proposed documentation that the necessary training requirements have been met. The submitted transcript of the applicant's activities suggests a good theoretical background and considerable practical experience.

2. General characteristics of the submitted dissertation

The dissertation contains 3 chapters, conclusions, contributions, appendices, references and lists of abbreviations, figures and tables, with a total of 227 pages, including 178 pages of text, appendices, tables, figures and more than 180 references. The structure of the dissertation includes: introduction, with relevance of the topic, aim and objectives. The first chapter is entitled "Theoretical framework of investment design of ecological infrastructure and sustainable development"; the second chapter "Analysis and assessment of the state of ecological infrastructure in Bulgaria"; the third chapter "Guidelines for improving investment design of ecological infrastructure at the level of districts in Bulgaria conclusions; contributions; literature. The research problem addressed in this research paper is the implementation of environmental infrastructure, how it affects the regional level, what are the

effects on the socio-economic development of the regions, the focus is on the effects in inter-regional socio-economic disparities and the need for proper policies to improve the ecological condition of the Bulgarian regions. The relevance of the issue is evidenced by the continuous debates in Bulgarian society on the criteria for the growing role of environmental policies and the need for quality environmental infrastructure. At the same time, our environmental development is the subject of growing concern in European institutions, linked to the exacerbation of regional disparities and the deterioration of our environmental situation. The object of the study is the Bulgarian regions, where regions in this case means the experience gained by the dissertation for the region of Pernik. To write the dissertation, the PhD candidate has analysed a large number of sources (textbooks, monographs, scientific articles and reports by Bulgarian and foreign authors). The databases used were the European Statistical Office (Eurostat); the European Commission's website dedicated to EU law (Eur-lex); the website of the European Commission's Directorate General for Regional and Settlement Policy (DG REGIO); the National Statistical Institute (NSI) of the Republic of Bulgaria and the Information System for Management and Monitoring of EU Funds in Bulgaria (ISMUN). The scientific publications used are mostly indexed by CEEOL, Science Direct, EBSCO and Ideas-Repec. The chosen topic is topical and its importance is growing in the context of the current challenges facing the development of the regions in Bulgaria. Among these challenges are the need for reforms and the formulation of adequate measures that will lead to the desired impact in terms of regional disparities between Bulgarian regions and the average European developed regions and especially their environmental status. The literature used in the study is in general well selected and covers many theoretical and applied scientific studies by Bulgarian and foreign authors. In this sense, it should be emphasized the good knowledge of the PhD student on the issues addressed in the dissertation. The ratio between the literature in Bulgarian and English is determined by the fact that the majority of the literature on the topic is in Bulgarian and the smaller part in English. The tasks set in the research have been successfully fulfilled, thus achieving its main objective. The methodology of the study meets its aims and objectives. The work is thoroughly designed, the style is clear.

3.Evaluation of the obtained scientific and applied results

The results of the research are of interest to both the scientific community and the administration at regional and local level. Positive is the author's attempt to enrich and systematize part of the theoretical framework of regional development in order to methodologically justify the process of implementing investment design of environmental infrastructure to achieve sustainable development of regions Finding the causes of environmental sustainability as a factor to overcome the significant regional disparities, as well as methods and means to overcome them, are of great importance for more efficient use of EU budget funds, and for the implementation of the EU budget. The solution to regional problems in a given EU Member State could be adapted and applied in other Member States, which makes the topic at hand even more relevant, especially in the field of implementing environmental infrastructure. The thesis combines deductive and inductive research methods. The deductive method prevails in the first and second chapters, where the theory and practice of environmental and regional challenges are discussed, and the inductive method in the third chapter, which is based on the author's own views based on the results of an empirical study in chapter two... The comparative approach is widely applied in the analysis and we can assume

that scientifically applied results are available in the work of PhD student Verka Boneva. The dissertation work shows a decent level of mastering by the PhD student of a modern system of knowledge in the field of theory and methodology of ecology and regional development. The methodology of the research largely meets its objectives. The tasks set in the research have been successfully fulfilled. A great merit is the research carried out.

4. Evaluation of scientific and applied contributions

The doctoral candidate has formulated four contributions that are essentially of scientific and applied nature, reflect the main achievements of the dissertation and confirm the originality of the development. On the basis of the empirical study, recommendations for a more effective application of investment design in the management of environmental infrastructure at the regional level are formulated. The recommendations are addressed to different levels of governance: local, regional, national and European. The dissertation reaches correct conclusions and implications, formulated on the basis of the synthesis and analysis of a large amount of statistical, empirical and analytical information. In some places, the work contains important and well-founded ideas, on the basis of which valuable recommendations could be formulated to overcome the existing interregional socio-economic disparities at local, regional, national and European level. The conclusions reflect objectively the research conducted and the results obtained in the thesis. The author Verka Boneva particularly focuses her attention on the importance of societal factors that indirectly affect environmental issues, thus expressing not only her research but also her civic position.

5. Evaluation of the dissertation publications

The doctoral candidate has submitted a sufficient volume of publications in the field of the dissertation, all of which have appeared or are in press. All publications are on the topic of the dissertation and essentially represent separate parts of the dissertation, devoted to individual views of doctoral student Boneva on the topic of the dissertation.

6. Evaluation of the abstract

The abstract of the dissertation is 36 pages in length and meets the quantitative, structural and qualitative requirements for the length and content of abstracts. It gives an accurate and complete picture of the content, structure and main conclusions of the dissertation.

7. Critical comments, recommendations and questions

I have no significant critical comments on the structure, style and graphic design of the thesis. My remarks are with regard to the embedding of environmental issues in the field of regional development. In practice, environmental studies in the country are mainly oriented in macro-climatic terms, while meso- and micro-regional -ecological ones are limited, due to the lack of baseline information for them, which makes regional studies difficult. In this direction, my expectation is from the PhD student to identify this problem more boldly and work forward on finding solutions to these issues. I am convinced that the author has the strength and can develop this potential and I would recommend her to define more boldly her alternatives and views on the issues at hand - only in this way can they be heard. At the same time, given the

specifics of the topic, the careful approach to defining the author's alternatives is somewhat understandable. I have the following question: " To what extent can the implementation of new environmental infrastructure support the process of attracting investment to the municipality of Pernik?".

8. Conclusion

This dissertation explores an important topic related to the application of investment design in environmental infrastructure management at the regional level. Despite the comments made, I believe that the thesis can have a significant public response and contribution to the solution of local and regional problems, and be a basis for further research upgrading. On this basis, I propose that the Scientific Jury vote to award Verka Georgieva Boneva the PhD in the professional field of Administration and Management (Regional Development).

17.11.2022 г.
Gr. Sofia

Signature:
(Assoc. Prof. Kamen Petrov)